

Marius Cobianu

Candidat
Senatul României

*E vremea rezultatelor.
Pentru Diaspora*

Dragi colegi,

Anii 1990 și 2000 au fost ani în care românii au sperat că, după căderea comunismului, lucrurile se vor schimba în bine, conștienți fiind de potențialul pe care România îl avea. În primii ani, prezența la vot era de până la 80%, iar politicienii aleși la vremea aceea au avut o legitimitate electorală mare. Am fi crezut că implicarea la nivel civic și politic urma să fie impresionantă.

Însă practicile împământenite de comuniști aveau să rămână în mare parte prezente în societatea românească. Acestea, cu concursul insuficientei educații democratice a românilor, dar mai ales modul cum diversele partide au guvernat de-a lungul timpului, au dus la dezgust, nepăsare și pierdere a oricărei speranțe că politica poate aduce ceva bun oamenilor.

Cel mai grav, cred eu, este resemnarea la care au ajuns mulți români, care consideră că fiecare este pentru el, că nu are sens să lupti pentru binele comun, sau că, dacă vrei să supraviețuiești, trebuie să te alături sistemului, “pentru că oricum nu poți schimba nimic”.

Mulți dintre noi, în special cei mai tineri, au urmărit oarecum pasivi realitatea postdecembristă care i-a plasat pe oamenii de rând într-un ciclu al disperării, cum îl numesc eu. Însă, ajungând la vârsta maturității, am putut observa ușor "rezultatele". Și, nealterați de metehnele comunismului, dar și plini de energie, am început să ne întrebăm: **cine sunt vinovații, de ce în alte țări se poate, iar la noi nu și ce este de făcut?**

Pe acest fond, în ultimii 10 ani, s-au derulat mai multe evenimente precum protestele împotriva guvernului Emil Boc, protestele masive legate de Roșia Montana, cele împotriva exploatării gazelor de șist prin fracturare, tragedia de la Colectiv și mai apoi lupta cu coaliția penală PSD-ALDE-UDMR, o luptă care încă continuă. Aceste evenimente, din acest ultim deceniu, au declanșat dorința și hotărârea multor români de a nu mai sta deoparte.

Astfel, am decis ca, în 2016, să strângem semnături pentru candidatura USR la parlamentare și, mai apoi, să fim delegați ai USR în comisiile electorale. Apoi am construit împreună filiala USR Diaspora, iar restul reprezintă istoria recentă a implicării noastre în politica românească.

La început au fost 61 de membri, acum suntem peste 1200 la USR Diaspora și cel puțin la fel de mulți sunt la PLUS Diaspora. Noi toți am contribuit la crearea unui proiect politic credibil, viabil și, cel mai important, capabil să provoace și să schimbe statu quo-ul din ultimii 30 de ani.

Am realizat, deci, împreună, ceea ce acum 4 ani părea aproape o utopie. De la teama din 2016 de a nu putea strânge cele 200 000 de semnături, la dispariția lui Liviu Dragnea și a Vioricăi Dăncila de pe scena politică și până la rezultatul extraordinar de la alegerile europarlamentare din 2019, astăzi putem afirma că perseverența, dăruirea, și, mai ales, curajul, ne-au adus într-un punct în care putem, într-adevăr, face istorie.

Cine ar fi crezut, acum 4 ani, că speranța românilor ar mai putea fi reînviată? La ‘Fără Penali’, în stradă, ni se spunea că suntem nebuni, pentru că aveam credința că se poate schimba ceva.

Candidatura mea la Senat este o propunere de a continua, împreună, în această “nebie”.

Drumul continuă să fie greu

România este mai mult decât un popor între granițele unui stat. Peste 4 milioane de români locuiesc în alte țări ale Uniunii Europene, s-au integrat în societățile respective și sunt ambasadorii direcți ai României în lume. O parte dintre aceștia au copii născuți în afara țării și care, uneori, continuă să învețe limba română, însă apartenența culturală și identitară este din ce în ce mai greu de transmis.

Din nefericire, există un procent foarte scăzut al românilor care s-au întors, deși studiile arată că dorința reîntoarcerii acasă există.

De-a lungul anilor, niciun guvern nu a reușit să stabilească o relație de încredere, dacă nu afectivă, cu Diaspora. Astfel, românii din afara țării se simt “abandonați” de statul român, obligați să-și poarte singuri de grijă; se simt “ai nimănu”, după cum declarau acum ceva timp niste lucrători din Spania.

Ruperea definitivă a legăturii României cu românii plecați în afara țării e o pierdere imensă. Forța de muncă activă a României susține acum economiile altor țări, tinerii foarte bine calificați sunt foarte apreciați în companii de succes din Europa de Vest, doctorii români țin în stare perfectă de funcționare spitale în Germania, Franța și alte state europene. Întregi comunități românești s-au mutat în Italia și Spania, lăsând acasă bătrânii și aprox 100 000 de copii (după statisticile ANPDCA).

În ciuda faptului că în ultimii ani România a avut creștere economică, lipsa distribuției echitabile a veniturilor, a creării oportunităților pentru tineri, lipsa inovației și a educației antreprenoriale, a reformei din administrația publică, educație și sănătate, precum și lipsa unei infrastructuri de calitate, încurajează și mai mulți români să părăsească țara.

România se confruntă cu o criză demografică, cu locuri de muncă prost plătite, o populație îmbătrânită și în curs de îmbătrânire, având cel mai mare spor negativ din ultimul secol. De asemenea, România are o influență scăzută în luarea deciziilor la nivel european și o lipsă evidentă de gândire strategică pe termen mediu și lung. Astfel, România pare a fi condamnată să rămână la periferia Europei.

Cu toate acestea, starea de fapt poate fi schimbată, iar perspectiva destul de sumbră, creionată progresiv în ultimii 10-15 ani, poate fi îmbunătățită. Este nevoie de acțiuni în mai multe direcții, din partea unui stat căruia chiar să îi pese de românii din afara granițelor lui, iar pentru acest lucru, următorii 4 ani reprezintă o oportunitate unică, întrucât avem în față un întreg ciclu electoral, neîntrerupt de alte alegeri.

În cele ce urmează, voi prezenta câteva dintre direcțiile de acțiune pe care eu le consider necesare, grupate în trei capitole: **I. Refacerea și menținerea legăturii cu țara; II. Relația administrativă cu autoritățile române; III. Drepturile și situația românilor din Diaspora.**

Cred cu tărie că - din cauza numărului foarte mare de probleme acumulate de-a lungul timpului și rămase nerezolvate, precum și din cauza faptului că Diaspora va fi, din nou, reprezentată de doar 6 parlamentari – pușinii deputați și senatori trebuie să dea atenție cât mai multor direcții de acțiune și să nu precupețească niciun efort în rezolvarea numeroaselor probleme ale diasporenilor români.

I. Refacerea și menținerea legăturii cu țara

1. Sunt necesare **proiecte de tip legătură, între comunitățile de origine și cele de destinație ale românilor**, în special în zonele rurale. Migrarea românilor în țări precum Spania și Italia s-a făcut pe principiul recomandărilor. Familii întregi, rude, vecini din același sat s-au dus la muncă în aceleași localități din străinătate, păstrând astfel sentimentul de apartenență la comunitate. Statul român trebuie să încurajeze colaborarea între cele două comunități prin **facilitarea comunicării și a proiectelor sociale, culturale și economice**. Pentru mediul rural românesc, conectarea concretă, prin proiecte clare, la comunitățile de români din afara țării reprezintă o oportunitate de dezvoltare și de deschidere cu beneficii foarte mari pe termen mediu. Românii din afara țării se vor simți încurajați să revină, să investească și să contribuie la dezvoltarea comunităților din care au plecat. Sentimentul de înstrăinare și de abandon ar fi profund diminuat, dacă nu înlăturat în totalitate. Fenomenul migrației se va diminua pe măsura dezvoltării de **investiții și inițiative private în comunitățile rurale românești**, dar și prin **oferirea de facilități fiscale pentru cei care aleg să investească în comunitățile rurale** din care au plecat.

2. Trebuie susținută **dezvoltarea conceptelor de inovare și antreprenoriat în România** prin atragerea celor care și-au consolidat cunoștințele și studiile în străinătate. Aceasta presupune, implicit, facilitarea recunoașterii diplomelor obținute în afara țării, precum și atragerea de investitori în domeniul inovației în România, din rândul oamenilor de afaceri români aflați în Diaspora.

3. **Promovarea businessurilor private și produselor românești pe piețele europene** ar ajuta statul român să fie un promotor activ al economiei românești, al producătorilor autohtoni, **susținând** atât logistic, cât și **prin asistență juridică, intrarea acestora pe piețele europene**. Brandurile, businessurile românești pot fi promovate în Uniunea Europeană printr-o multitudine de metode și instrumente folosite cu eficiență, dovedită de alte state membre. Participarea la târguri de turism contribuie la includerea destinațiilor românești pe harta turismului european.

4. Sprijinirea universităților românești în **dezvoltarea de parteneriate cu universități similare europene** ar asigura **facilitarea accesului tinerilor români la burse în universități europene**. Schimburile de experiență, **dezvoltarea de platforme educaționale comune** ar contribui nu numai la o participare a tinerilor în cadrul programelor europene de tip ERASMUS, ci și la **realizarea de proiecte comune de cercetare**, cursuri de masterat și doctorat, la introducerea tehnologiilor moderne de comunicare și informare, precum și la realizarea de proiecte comune de cercetare. De asemenea, este oportună și identificarea și **facilitarea unor oferte avantajoase de angajare a celor care aleg să se întoarcă în țară după stagiul de formare**.

5. Numărul medicilor plecați în Uniunea Europeană este impresionant, iar performanțele acestora sunt deja de notorietate internațională. România trebuie să prioritizeze contactul cu aceștia și să **dezvolte colaborări în cercetare care să sprijine dezvoltarea sistemului de sănătate românesc și învățământul universitar de profil**. Foarte mulți tineri medici români publică articole și câștigă premii naționale și internaționale în țări europene. Modernizarea sănătății românești ar fi incompletă și total ineficientă doar cu investiții în clădiri și aparatură.

II. Relația administrativă cu autoritățile române

6. În structura Camerei Deputaților și a Senatului există Comisiile de Specialitate destinate românilor cu domiciliul în afara granițelor țării și aceste comisii trebuie menținute și întărite și în viitoarea legislatură a Parlamentului. Când spun “întărite” mă refer la faptul că **membrii acestor Comisii trebuie selectați din rândul parlamentarilor care cunosc problemele românilor din Diaspora și care sunt interesați și motivați să se implice în rezolvarea acestora**. Din păcate și în viitoarea legislatură vom avea, **din nou, doar doi senatori și patru deputați**, care vor reprezenta românii de pretutindeni. În prezent, numărul membrilor Comisiei din Camera Deputaților este de 18, iar în Senat, 11. În această situație este evident că, din aceste Comisii, parlamentarii aleși să reprezinte Diaspora sunt într-un număr foarte mic.

7. La nivel guvernamental în prezent există **Departamentul pentru românii de pretutindeni, o structură total ineficientă**, o “rămășiță” a fostului minister pentru românii de pretutindeni (la fel un minister ineficient). Este mai mult decât necesară **crearea unei structuri inter-ministeriale cu reprezentare clară în fiecare minister din România**, structură care să se ocupe de problemele Diasporei în toate dimensiunile ei (muncă, educație, sănătate, juridic, etc). Diaspora are nevoie de programe clare în toate domeniile și nu doar de niște proiecte ineficiente care sunt, de cele mai multe ori, oferite “cu dedicație” organizațiilor ce susțin partidele aflate la Guvernare.

8. **România digitală** trebuie să includă mai mult decât relația cetățenilor români din interiorul țării cu administrația locală și națională. **Românii din afara țării trebuie să aibă acces la aceleași servicii online**, să beneficieze de un **contact facil, în timp real, cu instituțiile statului român**, să obțină informații și să poată transmite solicitări. Datorită tehnologiilor moderne de comunicare, distanțele pot fi reduse, iar sentimentele de abandon și de înstrăinare pot fi semnificativ atenuate. Statul român poate ține mult mai facil legătura cu fiecare cetățean român, oriunde s-ar afla el, și are obligația să o facă.

9. Deasemenea, **îmbunătățirea serviciilor ambasadelor și consulatelor** prin extinderea acestora unde este necesar și o mai bună pregătire a angajaților. **Aplicarea principiului meritocrației** este esențială pentru îmbunătățirea resursei umane din cadrul Departamentul pentru Românii de Pretutindeni și Ministerul afacerilor externe.

10. Pentru a intra în legalitate, este nevoie de **regularizarea actelor de identitate** în funcție de domiciliul real al fiecărui român. În momentul regularizării documentelor, pașaportul trebuie să devină act de identitate, inclusiv cel de tip CRDS, de exemplu, pentru a putea semna pentru inițiative cetățenești (FPFP), pentru a dona sânge în România, etc.

11. **Multiplicarea programelor de finanțare a Diasporei** din fonduri UE, ale statului român și ale statelor de rezidență, cu publicarea și informarea adecvată a Diasporei cu privire la acestea.

12. Românii din Diaspora au nevoie de **modificarea legilor electorale** astfel încât **să se poată vota cu pașaport CRDS** și la alegerile locale din România în acea comunitate unde există un “interes” (casă în proprietate, o afacere, etc.).

III. Drepturile și situația românilor din Diaspora (UE, minorități istorice)

13. **România** trebuie să fie **parte activă în dezbaterile privind viitorul Europei sociale**, a luptei împotriva sărăciei și pentru reducerea decalajelor între diferite categorii de populație. Incluziunea socială a categoriilor defavorizate, reducerea șomajului, introducerea salariului minim european și a pensiei minime europene, trebuie să fie priorități de necontestat.

14. **Drepturile românilor** în comunitățile de destinație **trebuie apărate printr-un efort** susținut al autorităților românești, **atât diplomatic, cât și administrativ**. Ministerele de resort trebuie să dezvolte **parteneriate concrete, funcționale, cu caracter permanent**, cu instituțiile similare din țările unde se află aceste comunități. **Asistența consulară trebuie să fie non-stop, gratuită și în timp real**, în interesul românilor, oriunde s-ar afla aceștia. De asemenea, românii din afara țării trebuie să beneficieze de gratuitatea asistenței juridice, fiscale și economice, oriunde s-ar afla pe teritoriul Uniunii Europene. Românii din Diaspora au mare nevoie de **campanii de informare** a românilor din țară și din afară **privind drepturile și obligațiile lor de cetățeni europeni**.

România trebuie să-și asume rolul principal în lupta împotriva sclaviei moderne. Dreptul românilor care merg la muncă în străinătate trebuie apărat atât în țara de destinație, cât și în România. De foarte multe ori, se întâmplă ca agențiile de plasare a forței de muncă să fie angajate în înțelegeri ilegale – sau la limita legii – cu angajatorii străini. Cei care caută loc de muncă în afară vin din comunități sărace, rurale, nu cunosc nici limba și nici particularitățile legale din țările respective. De multe ori, ei cad pradă rețelelor de sclavie modernă și rămân fără apărare în fața abuzurilor din partea angajatorilor.

15. Copiii din familii de români sau din familii mixte au **dreptul de a învăța în limba maternă**. Orice comunitate de români trebuie să aibă posibilitatea să-și trimită copiii la cursuri de limba și literatura română, istorie și tradiții românești și cultură românească în context european. Statul român trebuie să **înființeze școli românești în comunitățile mari** și, de asemenea, să dezvolte **parteneriate cu școli publice sau private acolo unde este necesar**. Păstrarea și promovarea valorilor culturale și spirituale românești pot fi încurajate prin **sprijinirea inițiativelor private și realizarea de colaborări cu asociațiile și fundațiile culturale românești**.

16. Autoritățile române trebuie să continue demersurile instituționale **în sprijinul reducerii efectelor legii învățământului din Ucraina, promulgată în 2017**, prin care au fost desființate școlile cu predare în limba română și anulate drepturile românilor din Ucraina de a beneficia de învățământ în limba maternă în licee și facultăți. De asemenea, statul român trebuie să facă eforturi sporite pentru a deschide **un Institut Cultural Român la Kiev, cu un sediu la Cernăuți**, și pentru a restaura casa profesorului și revoluționarului Aron Pumnul.

Referitor la **reforma administrativ-teritorială din Ucraina**, includerea artificială, în componența unor macro-raioane diferite, a teritoriului locuit compact cu minoritatea românească, va determina o asimilare forțată, fapt ce intră în contradicție cu obligațiile internaționale asumate de Ucraina. De aceea, autoritățile române trebuie să dispună de urgență măsurile ce se impun pentru **încheierea unei înțelegeri** privind includerea localităților românești din regiunea Cernăuți într-o singură unitate administrativ-teritorială de raion.

Așa cum am spus și în preambul, numărul foarte redus al parlamentarilor de Diaspora și numărul foarte mare de probleme acumulate și rămase nerezolvate, îi obligă pe aceștia să găsească resursele necesare pentru a grăbi livrarea de rezultate în cât mai multe domenii care vizează Diaspora, minoritățile istorice și Republica Moldova.

Acestea fiind spuse, încă de la începutul mandatului, îmi voi concentra atenția pe câteva teme a căror rezolvare o consider urgentă:

- apărarea drepturilor muncitorilor;
- combaterea sclaviei moderne;
- crearea unei structuri inter-ministeriale cu reprezentare clară în fiecare minister din România, structură care să se ocupe de problemele Diasporei în toate dimensiunile ei.